

МЕДИЙНА СТРАТЕГИЯ НА ОКРЪЖЕН СЪД - СМОЛЯН

Настоящият документ е изготвен с ясното съзнание, че ефективността на правосъдната система е зависима от доверието и съпричастността на гражданите към правораздавателните институции. Печеленето на доверие е двустранен процес и предполага взаимно разбиране, принципност в действията и надеждност на информацията. Ето защо срещата между гражданското общество и правосъдието се нуждае от посредничеството и партньорството на свободните медии.

I. ОБОСНОВКА НА НЕОБХОДИМОСТТА ОТ МЕДИЙНА СТРАТЕГИЯ.

В модерните общества регулативната система, която олицетворява в най-висока степен общия интерес е правната система. Модерното право, като съвкупност от принципи, норми и механизми за взаимен контрол между субектите на гражданското общество, задава границите, в рамките на които могат да се разгръщат усилията за индивидуален просперитет. От тук произтича изключителната роля на правосъдието – да убеди гражданите, че правилата за социално взаимодействие са справедливи и се спазват без изключение, само така субектите на гражданското общество са:

А/ мотивирани да работят за собственото си (професионално и гражданско) усъвършенстване в границите на правния модел;

Б/ свободни от страха да бъдат засегнати основните им граждански и човешки права и

В/ склонни да инвестират усилия в социални иновации и бизнес предприемачество.

В този фундаментален принцип на съществуване на модерните общества /превръщането на правото във върховен регулатор/, обаче, е изначално заложено противоречието между частния и общия интерес.

Съдът е тази модерна институция, която в най-голяма степен е натоварена с отговорността да защитава общия интерес. Днес, обаче, съдебната система у нас е подложена на изпитание под напора на няколко тенденции:

Първо. По принцип правосъдието черпи легитимност преди всичко от публичното утвърждаване на принципа за върховенство на закона. В рамките на модерната система на разделение на властите, съдът е натоварен с очакването коректно да прилага закона, а не да го коментира.

Само че периодично регистрираното общественото мнение сочи на гражданско недоверие към законодателния орган на България и влече след себе си 1) апатия към процеса на нормотворчество и 2) недоверие в качеството на продукта на този процес - нормативната база. Това, от своя страна, няма как да не се отрази и върху отношението към съда, който е поставен в положението да прилага закони, които изначално са застрашени от опасността към тях хората да се отнасят с недоверие.

Второ. Като цяло съдът се радва на висок обществен престиж тогава, когато принципът за разделение на властите се възприема от гражданите не просто като добронамерено пожелание, а като механизъм, гарантиран от публични инструменти за баланс и независимост на държавните институции.

Социологическите изследвания обаче показват, че подобен динамичен баланс трудно може да бъде установен, ако липсва публично заявен обществен интерес за върховенство на закона.

Незрялостта на гражданското общество у нас е препятствие пред повишаването на правната култура на населението и това намира своето отражение в тенденцията големи групи граждани да не са съвсем наясно какви точно са правомощията на различните съдилища; каква е разликата между съд, следствие и прокуратура; по какви въпроси гражданите могат да се обърнат към кмета на общината, по какви към общинския съвет и по какви към съда и др. Ниската правна култура на големи слоеве от населението позволява множество политически, икономически, медийни интервенции в работата на съдебната система, а това подкопава доверието в съда като институция, вън и независимо от професионализма на отделните съдии или служители в администрацията на съдилищата.

Трето. Доколкото наложилата се в медийното пространство политическа реторика утвърждава у голяма част от гражданите впечатлението, че много от законодателните промени са извършени не поради вътрешната обществена необходимост от правна регулация, а под натиск на външни сили, то и наивното разбиране, че правото не засяга всекидневния живот, а е насочено към разрешаването на политически задачи, намира все по-благоприятна почва за разпространение. От тук следва и културната резистентност на реалността към правото като модерен социален регулатор.

Четвърто. Налице е и растящ обществен интерес към правата на гражданите, механизмите за тяхната защита и санкциите за правонарушителите. Медиите, като основен източник на информация непрекъснато следят работата на различните звена в съдебната система и в значителна степен влияят върху формирането на общественото мнение.

По тази причина, постоянното и коректно взаимодействие с представителите на средствата за масова информация би спомогнало за формирането на обективна обществена представа за съдилищата, като

институции с отговорност да регулират обществените отношения чрез ефективно прилагане на законовите норми. Същевременно, съвременните технологии, позволяващи много бързо разпространение на информационния поток, налагат необходимостта от адекватна ответна реакция от страна на правораздавателната система, за своевременно, точно и обективно отразяване на нейната работа.

Анализът на ситуацията на регионално ниво показва следните тенденции, които рядко влизат в обсега на общественото внимание и още веднъж подчертават необходимостта от създаването и реализирането на медийна стратегия:

- съдилищата функционират в условия на значителна натовареност (по отношение броя и сложността на разглежданите дела); съдии и съдебни служители работят професионално и постоянно полагат усилия за самоусъвършенстване и развитие (участия в обучителни курсове, семинари, конференции и т.н.); правораздавателните институции предоставят все повече възможности за по-качествено и бързо обслужване на гражданите (въвеждане на нови технологии, реорганизация на работното пространство, информационно обезпечаване чрез интернет страницата и специално открити за целта центрове/. Работещите в системата разбират необходимостта от "отваряне" на институциите и целенасочена работа за подобряване имиджа на съда; направени са стъпки за подобряване достъпа до информация и облекчаване на комуникациите с медиите /определен е съдия, който изпълнява длъжността "говорител" в ОС - Смолян, който съдейства за по-добра информираност по отношение работата на всички съдии в Окръжния съд/.

Наред с горепосочените положителни тенденции е необходимо да се отчетат и препятстващите процеса на комуникация фактори:

- съдии и съдебни служители работят в условията на преобладаващо негативно обществено отношение - налице са ограничения (наложени от закона) при оповестяване на информация за съдебни дела; липсват общоприети и точни критерии за съдържанието на информацията, която се разпространява в публичното пространство и за възможните ответни стъпки в случай на некоректно отразяване, двете страни в процеса на комуникация не познават достатъчно добре специфичните професионални изисквания, стоящи пред работещите в правораздавателните институции журналисти. Ето защо, преодоляването на голяма част от проблемите, които днес възпрепятстват нормалната работа на съдилищата, изисква една по-голяма ангажираност на професионалистите от правосъдната система в публичното пространство и по-широко отваряне на съдебните институции към медиите. Съзнанието за особената роля на правосъдието за българската социална действителност е в основата на настоящата медийна стратегия.

II. ЦЕЛ, ЦЕЛЕВИ ГРУПИ И ЗАДАЧИ НА МЕДИЙНАТА СТРАТЕГИЯ

ЦЕЛ.

Целта на настоящата Стратегия е да допринесе за канализиране на усилията на професионалистите от ОС-Смолян, така че разнообразните им дейности да доведат до максимален резултат за утвърждаване образа на съда като стабилна, отговорна, безпристрастна, високо професионална и авторитетна институция и за повишаване на правната култура на гражданите. “Съдебната система е най-малко разбраната от всички държавни власти”.

ЗАДАЧИ НА СТРАТЕГИЯТА

Да се подобри общественото разбиране за спецификата на работа в съдилищата, като институции работещи за точното и еднакво прилагане на законите спрямо всички;

Да се повиши правната култура на гражданите, особено на младежите;

Да се утвърди принципа за разделение на властите;

Да се облекчи достъпът до информация от съда съобразно законовите разпоредби и в съзвучие със съвременните тенденции за прозрачност на правораздавателния процес;

Да се очертаят основните методи и средства за работа с медиите, за пълното и обективно отразяване на дейността на съда.

III. ХАРАКТЕРИСТИКИ И ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ НА МЕДИЙНАТА СТРАТЕГИЯ.

ХАРАКТЕРИСТИКА НА МЕДИЙНАТА СТРАТЕГИЯ

АКТУАЛНОСТ – стратегията се основава на реални обществени и институционални потребности в дадения момент; съобразена е с тенденциите и изискванията на професионалната етика и разпоредбите на закона.

ДИАЛОГИЧНОСТ – документът гарантира двупосочност при обмена на информация, подчертава значението както на посланията, отправяни от съдилищата към медиите /и чрез тях към цялата общественост/, така и на обратната връзка – от средствата за масова информация и гражданите към съдилищата.

ГЪВКАВОСТ - стратегията е структурирана в съзвучие с динамиката на обществените процеси, съдържа както принципни положения, регламентиращи комуникационния процес, така и потенциал за включване на нови послания при евентуални законодателни и други съществени промени, които биха могли да се отразят на взаимодействието между съдилищата и медиите.

ПРИНЦИПИ НА МЕДИЙНАТА СТРАТЕГИЯ

Основополагащо начало при осъществяване на комуникациите между съдилищата и медиите е принципа за ЗАКОНОСЪОБРАЗНОСТ.

Конституцията на РБ гарантира правото на гражданите да бъдат информирани. Ограниченията на това право са допустими само с цел запазване на други, също защитени от закона, права и интереси. При осъществяване на комуникациите на съдилищата с медиите е необходимо да се съблюдават принципите за:

- точност и юридическа издръжаност,
- достоверност и пълнота на информацията,
- отговорност и прозрачност,
- зачитане правата на страните в съдебния процес,
- защита на личната информация,
- етичност, равнопоставеност и безпристрастност към представителите на различните медии,
- уважение към професионализма на работещите в средствата за масова информация,
- непрекъснатост на диалога с останалите звена на съдебната система, с пресслужбите на органите на местната и държавна власт.

“Действителността е това, което обществото възприема”.

Обществен достъп до съда съгласно ЕКПЧ.

“Всяко лице, при определянето на неговите граждански права и задължения или наличието на каквото и да е наказателно обвинение срещу него, има право на справедливо и публично гледане на негово дело в разумен срок от независим безпристрастен съд, създаден в съответствие със закона. Съдебното решение се обявява публично, но пресата и публиката могат да бъдат отстранени по време на целия или на част от съдебния процес в интерес на нравствеността, обществеността и националната сигурност в едно демократично общество, когато това се изисква от интересите на непълнолетните или за защита личния живот на страна по делото, или ако съдът счете това за необходимо, в случаите в които поради специални обстоятелства публичността би нанесла вреда на интересите на правосъдието”.

Достъпът до съд според Конвенцията, е възможност на дадено лице да отнесе делото си за разглеждане от съд, без да се поставят фактически и правни пречки, това е и забрана за отказ от правосъдие. Общественият достъп до съд и свободата да се получава и разпространява информация и идеи, може да бъде разгледана в контекста на чл. 10 на ЕКПЧ. Основен е въпросът доколко свободата да се получава информация включва и задължението на властите да предоставят такава информация. Практиката на ЕС не е еднозначна. Например, по едно дело съдът приема, че властите нямат задължение да предоставят на лицето информация от регистър за лични данни, а Съвета на Европа застъпва противоположното становище –

че властите са длъжни да дават информация, която представлява обществен интерес. Достъпът до съда включва и правото на медията да получи исканата информация, в противен случай съда ограничава упражняването на това право и създава предпоставка за нарушение на чл. 6 от ЕКПЧ. Автоматизирането на информацията в съдилищата, особено в пилотните съдилища, какъвто е Смолянския окръжен съд, допринася за значително облекчаване на дейността по обслужване на медиите. Възможен е бърз достъп до конкретно дело чрез Автоматизираната система за управление на делата, без да се разглежда книжния носител. Така журналистът е уведомен веднага за резултата на делото, което е и гаранция за излизането на този резултат веднага в печатната медия и за удовлетворяване глада от съдебни новини. Чрез справка по АСУД се получават данни за приключили дела и дела, които предстоят да бъдат разгледани - дата и час, зала, докладчик, време на заседанието, предмет на делото, участници, без разкриване на лични данни и др.

IV. КАНАЛИ ЗА КОМУНИКАЦИЯ

ПРЕССЪОБЩЕНИЯ.

Прессъобщенията са подходящи начин за оповестяване на официална информация в кратък срок. Този комуникационен канал може да се използва за ефективно отразяване на цялостната дейност в съдилищата, с акцент върху това, че институциите функционират в условията на публичност, спазвайки законите и етичните правила при упражняване на професията. Съобщенията до медиите се изготвят по различни информационни поводи:

- разглеждани от съда дела,
- постановени съдебни актове,
- административни, организационни и процедурни промени в работата на съда,
- инициативи на съда, нововъведения,
- работа по проекти,
- официални срещи и посещения,
- статистическа информация.

ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА СЪДЪРЖАНИЕТО НА ПРЕССЪОБЩЕНИЕТО:

Да са актуални – по теми, ползващи се със значим обществен интерес или засягащи важни моменти от работата на ОС-Смолян. Съдържащата се в прессъобщението информация да отговаря на въпросите Кой? Какво? Къде? Кога? Как? Защо?, за да бъде текста в оптимална степен ясен, полезен и достатъчен за потребителите. Съдържанието трябва да бъде точно по отношение на изложените факти и нормите на закона.

Текстът да е еднозначен и да не съдържа предположения и коментари (особено що се отнася до информация по съдебни дела). Прессъобщенията да се предоставят на достъпен за гражданите и медиите език. Сложният юридически изказ почти винаги и навсякъде създава затруднения за медиите. Журналистите обикновено отговарят за няколко ресора едновременно и не разполагат с необходимото време да се запознаят със законовите разпоредби, на които се обляга едно или друго съдебно решение, както и да вникнат в същността на употребяваните от правото термини. Създаване на прессъобщение на ясен език би довело до излъчването на достъпни и еднозначни послания от съда към обществото и би улеснило журналистите в работата им. Съобщението трябва да съдържа лого на съответния съд, интернет страница, информация за възможностите за обратна връзка - име и координати (телефони, ел. поща) на конкретен служител, който може да предостави по-подробни данни или да направи разяснения.

СПЕЦИФИЧНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА СЪДЪРЖАНИЕТО НА РАЗЛИЧНИ ВИДОВЕ ПРЕССЪОБЩЕНИЯ:

А) Съобщения за насрочени дела. Практиката показва, че наказателните дела от общ характер представляват в най-голяма степен обществен интерес. На тях следва да се дава широка публичност, за да се реализира пълноценно генералната превенция, прокламирана в чл.36, ал.1 от НК, а именно: “Да се въздейства възпитателно и предупредително върху другите членове на обществото”. В случаите, когато подсъдимият е оправдан е наложително да се даде публичност на оправдателната присъда, за да се възстанови общественото доверие към конкретното лице. Обществен интерес могат да представляват и наказателни дела от частен характер, както и някои административни или граждански дела. Всяка седмица се предоставя на журналистите график на наказателните дела, които предстоят да се разглеждат в Окръжен и районните съдилища в съдебния район, като се посочва предмета на обвинението и характера на съдебното производство. До графика всеки журналист има достъп чрез интернет-страницата на Окръжен съд - Смолян, в която той се публикува. Освен това, графикът се предоставя и на електронните адреси на журналистите, които са пожелали тази услуга. След като разгледат предметите на делата, журналистите сами преценяват дали конкретно дело би представлявало интерес за хората от региона и дали да присъства в залата. Изнасят се само факти и обстоятелства по предмета, страните и хода на процеса без коментари, становища и тези, които биха опорочили по-нататъшните съдопроизводствени действия.

За сигнали, предложения и оплаквания за работата на съдиите и служителите в Окръжен съд - Смолян е създаден e-mail в страницата на ОС - Смолян, в който гражданите могат анонимно да изразят впечатленията си

за отношението на работещите в съда към тях. Той е: dc_sm@mail.bg. На гишето в деловодството е оставена кутия за сигнали и предложения, на която гражданите могат да пускат становища за това как са обслужени от деловодителя, какво още би могло да се направи за подобряване на работата му и дали е останал доволен от отношението на съдии и служители при посещението си в ОС-Смолян. За кутията отговаря определен за това деловодител, който в края на всеки месец заедно със съдия и секретар, обсъждат сигналите и предлагат на председателя промени в работата към по-добро.

Работата на Смолянски окръжен съд е предимно с местните печатни медии, с кореспондентите на националните и местни телевизии, както и с кореспонденти на БТА и националните ежедневници. Печатните медии са традиционно информационно средство, предпочитано от много специалисти по комуникация заради оставащото "черно на бяло" слово. Печатните медии имат по-ограничена публика, в българските условия цената на вестниците особено на списанията е висока за масовия потребител. Купуват се най-често по един местен и един национален всекидневник, а мнозина особено в района на Родопите, не могат да си позволят и това. В същото време, поради принципа "Ефирът не помни", печатните издания са предпочитани за по-обемни и задълбочени материали - разследвания, анализи, обзори. След подготовката на материала от пресаташето, той се изпраща до кореспондентите на националните електронни и печатни медии, които са оставили данните си на пресаташето и поддържат връзка с него.

Б) Съобщения с информация за хода на делото.

Представители на медиите могат да присъстват при разглеждане на дела при открити врата. Твърде често журналистите не разполагат с необходимото време за това и не притежават специфичните познания, които да им позволят да вникнат в съдържанието, нюансите и правните последици от процесуалното поведение на страните по делото. Поради това, не винаги е възможно да се направят обективни изводи за развитието на делото и необходимостта от извършване на определени процесуални действия. Затова е от особена важност точното изясняване на причините за отлагане на съответното дело. Социологическите проучвания показват, че според гражданите основният виновник за отлагане разглеждането на делата е съдът. Редица публикации в пресата създават внушения за бавност, мудност на съдебните процеси ("за пореден път съдът отложи", "отново съдът отложи" и т.н.). Изясняването и популяризирането на обективните причини за отлагане на делата, от една страна е начин да се посочи истинският "виновник" за забавяне на съдопроизводството, а от друга - предоставя възможност на гражданите да се запознаят по-добре с процесуалните норми. С оглед информиране на обществеността за действителните причини за отлагане на делата, при изготвяне на

прессъобщение с такова съдържание е необходимо точно да се посочат законовите разпоредби, на основание на които съдът е длъжен да отложи разглеждането на делото и да насрочи ново съдебно заседание (с курсив се цитира текста от закона).

В) Прессъобщения за постановени съдебни актове. Съобщението съдържа информация от диспозитива на постановената присъда, решение или определение. Посочва се в какъв срок и пред кой съд подлежи на обжалване или протестиране съответният съдебен акт. Може да се цитира и текста на закона, въз основа на който е постановен той. Присъдата се предоставя в диспозитивната ѝ част без имена и лични данни на страните, ведно с указание, че според чл. 14 от НПК подсъдимият се счита за невинен до доказване на противното с влезнал в сила съдебен акт, като присъдата на Смолянски окръжен съд подлежи на обжалване пред Апелативен съд - Пловдив. Правата на редактиране на изнесените от Смолянски окръжен съд факти се упражняват от журналистите. Изпращането на съобщението до конкретния журналист се извършва чрез интернет пощата, който начин спестява идването на журналиста до съда и се избягват преки разговори със съдията-докладчик по телефона по всяко време, гарантира публикуването на материала в броя, който предстои да излезе веднага след изпращането му на журналиста. Когато се гледат дела с обществен интерес, по които още няма издадена присъда или решение, журналистът има възможност да присъства в съдебно заседание /извън законово-определените случаи на разглеждане на делото при закрити врати/, като достъпът до съда е свързан само с представянето на журналистическа карта на длъжностно лице от звено "Охрана". Всеки съдия-докладчик след преценка характера, данните и мнението на страните по делото, сам определя дали присъствието на журналист не би опорочило процеса, като в масовите случаи присъствието им е свободно.

Изготвените съдебни актове, със заличени лични данни, се публикуват в интернет-страницата на Окръжен съд - Смолян.

Г) Съобщения за кадрови промени и назначения.

Прессъобщенията включват информация за акта на ВСС, с който се назначават или преназначават съдии; законовите разпоредби, регламентиращи съответното назначение; кратка професионална биография на магистрата.

Д) Изготвяне и предоставяне на статистически данни.

Предоставянето на статистически данни на журналистите е подходяща форма за популяризиране и онагледяване на резултатите от дейността на правораздавателните институции. Подробна информация за различни аспекти от работата на съдиите в ОС - Смолян се съдържа в Отчетния доклад за съответната година, който се помещава на интернет-страницата на съда. При проявен интерес от страна на медиите могат да бъдат оповестени данни от статистическите формуляри изготвени съгласно

чл. 138 от Правилника за съдебната администрация в районните, окръжните, военните и апелативните съдилища. Може да бъде предоставена информация за брой постъпили за решаване през съответния период дела; брой решени дела през периода; средностатистическа натовареност на отделния съдия; брой постъпили жалби за бавност по чл. 217а от ГПК; проекти, програми и инициативи, в които съдът е участвал; брой преминати обучения от съдии и съдебни служители за определен период, теми на обученията, резултати за съда.

Е) Други прессъобщения (работа по проекти, нововъведения, участие в семинари и конференции, срещи и посещения и др.).

Съобщението трябва да съдържа ключови думи и послания, подчертаващи значимостта на съответното събитие.

МЕТОДИКА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ПРЕССЪОБЩЕНИЕ.

Прессъобщение за разглеждано дело се изработва по преценка на съдия-докладчика по делото от пресаташето въз основа на данните по делото и законовите разпоредби. Текстът се предоставя на съдията-докладчик по делото или председателя на съда за корекции, включване на пояснения или допълнения, ако това се налага. Прессъобщението се изпраща до медиите и се помещава на интернет-страницата на съда.

МЕХАНИЗЪМ ЗА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА СЪОБЩЕНИЕТО ДО МЕДИИТЕ.

Прессъобщенията се разпространяват чрез:

- публикации в интернет-страницата на съда - дава възможност за оповестяване на официална информация сред неограничен обществен кръг;

- електронна поща - възможност за своевременно предоставяне на информация на отделни или на всички работещи със съдилищата репортери, които разполагат с възможност за такъв тип комуникация;

- факс - при невъзможност да се използва някое от гореспоменатите средства за комуникация, когато е наложително, подготвената официална информация може да се изпрати и по факс;

- телефонна връзка - поради опасността от неточности при комуникацията е необходимо този механизъм да се използва особено внимателно — предимно в случаите, когато информацията вече е предоставена по друг, по-надежден начин и трябва само да се направят допълнителни уточнения, които няма да променят смисъла и фактите в изложението.

ВРЕМЕ ЗА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ПРЕССЪОБЩЕНИЕТО.

Съобщението се оповестява своевременно, съобразно определените дата и начален час на визираното събитие, и в съответствие с крайните

срокове за публикуване или излъчване в различните медии. Навременното оповестяване на официална информация от съдилищата е необходимо, за да се подчертае готовността им да функционират в условия на прозрачност. Забавянето ѝ може да бъде предпоставка за разгласяване на неверни данни и неблагоприятни за правораздавателните органи коментари или внушения.

За популяризиране на отделни инициативи на съда - новаторски и значими не само в регионален, но и национален мащаб, както и по дела, привличащи общественото внимание, съобщения се изпращат и на централните медии, които нямат свои регионални кореспонденти. Адресати на такива съобщения могат да бъдат и пресслужбите на другите звена в съдебната система, държавни институции, органи на местната власт, неправителствени организации и др. Поместването на прессъобщението на интернет страницата на съда фактически го адресира до всички потребители, ползващи мрежата.

ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦА НА ОКРЪЖЕН СЪД - СМОЛЯН

<http://smolyandc.judiciary-bg.org>

Съзнавайки важното място на информационните технологии в съвременния свят ОС - Смолян поддържа интернет-страница с разнообразна и полезна за потребителите информация. Гражданите, ползващи този метод за извършване на справки, могат да се информират подробно за пропускателния режим в сградата, Тарифа № 1 към Закона за държавните такси, за различните служби и условия, при които се обслужват гражданите. Интернет-страницата предоставя на гражданите възможност да обогатят своята правна култура и да използват препратките към други полезни сайтове.

УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА ИНТЕРНЕТ-СТРАНИЦА НА СЪДА.

За улесняване на гражданите, черпещи информация от мрежата, в интернет-страницата на Смолянски окръжен съд е предоставена възможност за бърза навигация, чрез допълнителни менюта на заглавната страница, като напр. "информация", "образци", "вещи лица", "програма спогодби", „новини”, „обяви”, „съдебни актове” и др., които редовно се актуализират и допълват.

ПРЕСКОНФЕРЕНЦИИ

Пресконференции има тогава, когато има информационен повод, който не е свързан с произнасяне по дела. Напр., за обобщаване на информация, свързана с работата на съда през текущия месец. Предоставянето на такава информация на медиите способства за по-голяма прозрачност за работата на съда. Пресаташето обявява часа, мястото и

темите на пресконференцията на всеки от журналистите, с които работи съда. Това е способ журналистът да научи за факти и обстоятелства по работата на ОС - Смолян през последния месец. Инициативата за това какво прави съда следва да идва от самия съд. Така ще се подобри общественото доверие в работата на ОС - Смолян от хората, работещи в системата и от тези, които не се занимават с право. Не съществува пречка информацията, предмет на темите от пресконференцията да бъде изпращана на медиите в систематизиран вид, при невъзможност да бъде проведена пресконференцията или по преценка на ръководителя на съда.

Когато представител на медия поставя въпроси, следва да бъде отговорено, без да се провокира журналиста с неразбиране на закона, журналистите в провинциалните медии не са юристи и те не трябва да бъдат отпращани без отговор от страна на съда. Целта на предоставянето на информация на гражданите е да се повиши общественото доверие в работата на съда и да се гарантира справедливо, точно и пълно отразяване на работата на ОС - Смолян в медиите, тъй като съдебната система е най-малко разбрана от всички държавни власти в страната. За целта, ОС - Смолян работи в аспект да се помогне на самите медии да разберат съдебната система и съда, и да се гарантира техният достъп до съда, който да е равен с останалите граждани, за да бъдат те точен и надлежен източник на информация за работата на ОС - Смолян.

МЕДИЙНА СТРАТЕГИЯ ПРИ КРИЗИСНИ СИТУАЦИИ ПРАВИЛА ЗА ДЕЙСТВИЕ В КРИЗИСНА СИТУАЦИЯ

Истинската криза винаги е неочаквана и неминуемо изненадваща – иначе няма да има ситуация на криза.

Затова е необходимо да има предварителна подготовка за това кой ще говори, за това какво трябва да се направи, как да се координира работата, на кого да се разчита – за да може бързо да се стъпи на крака и своевременно да се реагира.

Като кризисен щаб за всички ситуации се определя председателят на съда, завеждащ връзки с обществеността, съдията или служителят, пряко засегнат от кризата, както и съдии изградили авторитет пред медиите. В момента на създадена се криза, щабът трябва в най-бърз срок да обсъди ситуацията, да очертае негативните страни и да реагира на атаката по възможно най-адекватен начин. За преодоляване на кризи няма рецепти, но при всички случаи трябва да се реагира максимално бързо и възможно по най-добрия начин. При кризисна ситуация, съдът е винаги в неблагоприятна позиция. Определена ситуация е ескалирала негативното отношение на медиите и обществото към него. Още по-лошо - това при всички положения води до цялостен лош имидж на съда. Това е случай, който винаги може да бъде ваден и развяван като знаме срещу авторитета

на съда. Това са действителни факти, но поради недобронамереност или изкривеност придобиват отрицателен за съда заряд. Така че съдът е в ситуация, в която каквото и да каже, ще е срещу него.

Как да излезем от ситуацията с достойнство? Това е пътят, който кризисният щаб трябва да открие при екстремни условия.

Някои основни правила:

Първо, трябва да се прецени дали наистина става въпрос за криза. Не всеки излъчен или написан лош или негативен материал означава, че има кризисна ситуация. Вземането прекалено на сериозно подобен материал може да доведе до влошаване и задълбочаване на негативните впечатления и сами да предизвикаме криза.

1. Основно и водещо правило при кризисна ситуация е да се реагира максимално бързо. Бавното действие, колебанието, уклончивото поведение или ненужното изчакване допълнително насърчава слуховете и некоректните информации. Мълчанието дава възможност да се запълни медийния вакуум от всеки друг, независимо дали е коректен и достоверен източник, и обикновено в тези ситуации най-приказливи са недоброжелателите. Така „тяхната версия“ запълва медийния вакуум за сметка на премълчаната от съда истина.

2. Ако вината е в съда е по-добре да се поеме отговорност, а не да се правят оправдания. Но не бива да се бърза и да се признават грешки на съдия или на съда. Нужно е да се прави разлика: поемането на отговорност не означава поемане на вина. В кризисни ситуации не винаги е от значение кой е виновен. За обществеността е важно кой ще оправи нещата. Хората очакват преди всичко да видят, че се вземат нужните мерки и че има план, как ще се излезе от кризата, в смисъл какво ще се направи, за да не се повтори кризата или гафа. Затова позицията на оправдаващ води до показване на слабост. По-добре е да се покаже позитивизъм и да се кажат набеязаните мерки за отстраняване на проблема.

3. Редно е да се покаже съпричастност и грижа към потърпевшите. Когато се покаже, че се мисли за засегнатите, общественото отношение е значително по-благоклонно и кризата няма да даде сериозно отражение върху репутацията на съда или съдията. Откритостта и позитивното отношение винаги помагат.

4. По-добре е медиите да се разглеждат като проводник на информация към обществото, а не като враг.

Всеки журналист си върши работата като търси информация. Затова когато пита дори и за не много приятни неща – неща за които никак не ни се иска да се пише, е по-добре да му се отговори с нужното уважение към дадения журналист и към работата, която той върши. „Покриването“ от страна на съда веднага ще даде възможност да се използва друг източник /обикновено това е източникът, който е подметнал на журналисти за проблема и има най-голям интерес от раздухването му/.

5. Не бива да се допуска от страна на съда да се получи информационен вакуум. По-добре повече информация, от недостатъчно информация. Ако няма какво да се каже е по-добре да се повтори предишно изявление, но не и да се мълчи.

6. При нужда да се използват други лица, които да говорят за това, което съдът не може да каже – такива са прокуратурата, адвокатът или юрисконсулт на страната. Това също са хора, на които обществото като цяло вярва. Това е добра тактика при дела с крайно противоречиви интереси – при тях съдът няма как да обяснява определенията си в хода на делото. Това може да бъде направено от страните, които пред обществото ще заявят своите крайни позиции – така обществото ще бъде изправено пред дилемата /както съдът/ кой казва истината! Или става съпричастно.

7. Ако има възможност е добре да се ползват резултати от изследвания или статистики, които са в защитна за съда позиция. Те могат да подчертаят, че въпросното дело с негативен отзвук е изключение, защото голям процент от такъв тип дела са решени не в същия дух.

ОБЩИ ПРАВИЛА ЗА СЪВМЕСТНА РАБОТА НА МЕДИИТЕ И СЪДА.

1. Пресконференции се провеждат само когато има информационен повод, който не е свързан с произнасяне по дела или има отправено искане от журналист с предварително поставени теми.

2. При дела, към които има обществен интерес медиите ще получават прессъобщения ден преди процеса, ако са заявили искане за това пред пресаташето.

3. Прессъобщението съдържа:

a. за първоинстанционно наказателно дело: съд, дата, час и място на разглеждането на делото, инициали на името на подсъдимия, година на раждане, както и в какво е обвинен, като задължително пресаташето се позовава на обвинителния акт на прокуратурата;

b. за първоинстанционно гражданско дело: съд, дата, час и място на разглеждането на делото, страни с инициали, предмет на спора;

c. ако делото е било отлагано се посочват причините за това.

4. Ако процесът не се гледа при закрити врати, репортерите имат възможност да проследят цялото дело след разрешение на съдията докладчик, който взема становището на страните и защитниците им. След приключване на съдебното заседание пресслужбата ще информира журналистите само за акта, постановен от съда, в случай, че са поискали това от пресаташето.

5. Ако процесът се води при закрити врати, пресслужбата ще информира журналистите само за акта постановен от съда.

Всеки понеделник в страницата на ОС Смолян се помества график за предстоящите за разглеждане наказателни дела през седмицата.

Пресаташето може да изпрати на журналистите по e-mail прессъобщение за дело, което представлява интерес или друга информация.

6. Никой, освен председателят на съдебния състав, няма право да отстранява журналистите от съдебната зала.

7. След постановяване на съдебен акт по дело от обществен интерес не се провежда пресконференция. Пресаташето ще запознае журналистите с мотивите към съдебния акт веднага, след като бъдат изготвени.

8. При определяне на мерки за неотклонение в съда, към които се проявява медиен интерес, репортерите ще бъдат информирани от пресаташето веднага след приключване на съдебното заседание.

9. Журналистите могат да се свържат с всеки от съдиите чрез пресаташето.

10. При желание от страна на репортер за интервю със съдия, журналистът предоставя въпросите си предварително.

11. Журналистите ще получават информация за кадрови промени в състава на съда, за работа по проекти на съдилищата и за технически новости.

12. Обобщаващи пресконференции или прессъобщения може да се провеждат при изготвянето на отчета за работа на съда.

13. Ако журналист поиска информация за определен проблем или дело, за което останалите не са проявили интерес, пресаташето я предоставя само на него.

14. При неточност, некоректност или явна грешка в журналистическа публикация пресслужбата ще изготвя уточнения.